

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 14P/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6221200655
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Maukš
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2021:6221200655.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš Mgr. Andrejom Maukšom vo veci starostlivosti o maloletú Y. C., B.. XX. XX. XXXX, t. č. v Súkromno liečebno-výchovnom sanatóriu Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince, Chrastince 1, Lesenice, zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Veľkom Krtíši, dieťa rodičov: matky Y. I., B.. XX. XX. XXXX, trvale bytom R. a otca O. C., B.. XX. XX. XXXX, O. X. R., t. č. ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová, za účasti Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš, takto

rozhodol:

I. Súd **z v e r u j e** maloletú Y. C., B.. XX. XX. XXXX do ústavnej starostlivosti Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince, Chrastince 1, Lesenice.

II. Matka maloletej Y. I., B.. XX. XX. XXXX a otec maloletej O. C., B.. XX. XX. XXXX **s ú p o v i n n í** prispievať na výživu maloletej Y. C., B.. XX. XX. XXXX každý z nich vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince, Chrastince 1, Lesenice, počnúc dňom 11. 03. 2021.

III. Súd **p o v o ľ u j e** matke a otcovi maloletej zročné výživné za obdobie od 11. 03. 2021 do 30. 09. 2021 každý v sume po 197,80 Eur splácať v mesačných splátkach každý po 10 Eur vždy do 25. dňa v mesiaci na účet Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince, Chrastince 1, Lesenice, počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom nadobudne právoplatnosť výrok II. tohto rozsudku o výživnom.

IV. Súd **r u š í** neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/19/2021-5 zo dňa 10. 03. 2021 ku dňu právoplatnosti výroku I. tohto rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Tunajší súd uznesením č. k. 14P/30/2021-4 zo dňa 21. 04. 2021 začal konanie o starostlivosti o maloletú, nakoľko uznesením č. k. 13P/19/2021-5 zo dňa 10. 03. 2021 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú dočasne zveril do starostlivosti Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec, čím došlo len k dočasnej úpravy osobnej starostlivosti o maloletú a je vo veci potrebné ďalej konať o uložení výchovného opatrenia.

2. Otec ani matka maloletej sa vo veci samej nevyjadrili. Opatrovník maloletej aj okresná prokuratúra navrhli, aby súd maloletú zveril do ústavnej starostlivosti Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s rozhodnutiami tunajšieho súdu č. k. 13P/19/2021-5 a 13P/31/2020-72, správami opatrovníka z prešetrenia pomerov, správou Centra pre deti a rodiny Chrastince a lustráciami v Sociálnej poisťovni, v registri obyvateľov a ZVJS, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

4. Uznesením č. k. 13P/31/2020-72 zo dňa 14. 08. 2020, právoplatným a vykonateľným dňa 11. 09. 2020, nariadil súd maloletej výchovné opatrenie na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov pobytom v Súkromno liečebno-výchovnom sanatóriu Senec s miestom výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince na dobu 6 mesiacov. Rozhodnutie odôvodnil tým, že rodičia nedokázali zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú a jej bratov, nemali pre nich zabezpečené žiadne prístrešie, otec sa od 03. 06. 2020 nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody a matka bola v tom čase bez príjmu, nebola jej vyplácaná dávka v hmotnej núdzi, obživu zabezpečovala žobraním. Zdržiavala sa v prístavbe chatky, ktorá bola zbitá z dosiek, cez ktoré môže počas dažďa pršať, mala tam len lôžko a jednu skriňu bez elektriny a kúrenia.

5. Uznesením č. k. 13P/19/2021-5 zo dňa 10. 03. 2021, vykonateľným dňa 11. 03. 2021, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým maloletú dočasne zveril do starostlivosti Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec s miestom výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince, nakoľko k uvedenému dňu uplynulo 6 mesiacov, na ktoré bolo nariadené výchovné opatrenie (od 11. 09. 2021 do 11. 03. 2021), pričom v tomto čase sa otec maloletej naďalej nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody, u matky došlo k miernemu zlepšeniu bytových podmienok, nakoľko maloletá strávila u nej prázdninový pobyt, avšak nie je zrejmé, či tieto podmienky sú dostatočné na zabezpečenie trvalého bývania maloletej, keďže maloletá bola po návrate z pobytu zavšivavená, špinavá, páchla dymom. Rovnako nebolo osvedčené, či má matka pravidelný zdroj príjmu, aby mohla zabezpečovať potreby maloletej.

6. Zo správy opatrovníka z prešetrenia pomerov zo dňa 06. 05. 2021 vyplynulo, že matka nebola opakovane zastihnutá v domácnosti svojej matky v obce R.Š., kde predtým rodina bývala, pričom matka matky a brat matky uviedli, že matka sa v domácnosti nezdržiava a nevedia jej miesto pobytu. Posledné tri mesiace nejavila o maloletú žiaden záujem, pričom stará matka Y. I., B.. XX. XX. XXXX prejavila záujem vykonávať starostlivosť o maloletú, avšak toto opatrovník pre jej vysoký vek a zdravotný stav neodporučil.

Zo správy opatrovníka z prešetrenia pomerov zo dňa 02. 09. 2021 vyplynulo, že stará matka maloletej Y. I., B.. XX. XX. XXXX býva v starom rodinnom dome pozostávajúcom z dvoch miestností a kuchyne, kúrenie je na tuhé palivo a v dome je zavedená elektrická energia. Domácnosť je prakticky zariadená. Zdravotný stav a vek starej matky neumožňujú, aby zabezpečovala celkovú starostlivosť o maloletú, nakoľko ona sama potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečení starostlivosti o seba, veľmi ťažko chodí, pri chôdzi sa opiera o palicu. Po smrti svojho manžela Y. I. od februára 2019 do mája 2020 opatrovala svojho postihnutého syna S. I., B.. XX. XX. XXXX, pričom od júna 2020 ho opatruje jeho brat Y. I., B.. XX. XX. XXXX, ktorý býva v spoločnej domácnosti aj so svojim dvomi maloletými deťmi a uviedol, že on by starostlivosť o ďalšie osoby nezvládol, nakoľko opatruje svojho brata, svoju chorú matku aj svoje deti. Zo správ opatrovníka z prešetrenia pomerov v konaniach vedených tunajším súdom pod sp. zn. 13P/30/2021 a 14P/32/2021 ohľadom ďalších spoločných maloletých detí rodičov O. C., B.. XX. XX. XXXX a I. C.V., B.. XX. XX. XXXX vyplynulo, že aj títo maloletí sú umiestnení Centre pre deti a rodiny Chrastince a matka o nich neprejavuje žiaden záujem.

7. Zo záveru správy Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec vyplýva, že maloletá túži byť pri matke a vrátiť sa domov, avšak nezodpovedný prístup matky voči maloletej, jej súrodencom a kočovný život matky, v rámci ktorého nemá stabilné bývanie, môže ohrozovať zdravý vývin maloletej vrátane plnenia školskej dochádzky. Momentálne nie sú presvedčení, že maloletá sa môže vrátiť do starostlivosti matky, keďže ona sama nie je schopná a ochotná riešiť svoju životnú situáciu, pričom o maloletú ani jej súrodencov neprejavuje žiaden záujem.

8. Z lustrácie v ZVJS vyplynulo, že otec od 03. 06. 2020 do 02. 10. 2022 vykonáva trest odňatia slobody v ÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplynulo, že otec je zamestnaný

v Ústave na výkon trest odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, matka podľa lustrácie nemá žiaden príjem.

9. Súd vec právne posúdil podľa ustanovenia § 44 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého náhradnou starostlivosťou je viacero usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Súd má za to, že v predmetnom konaní sú splnené podmienky na to, aby bola maloletá zverená do niektorej z foriem náhradnej starostlivosti. Súd pôvodne začal konanie za účelom uloženia výchovného opatrenia maloletej, ako bolo uvedené v uznesení o začatí konania, avšak súd vo veci starostlivosti o maloletých v súlade s ustanovením § 40 CMP nie je takýmto rozsahom predmetu konania viazaný a môže rozhodnúť aj nad jeho rámec. Maloletej už bolo v auguste 2020 uložené výchovné opatrenie rozhodnutím tunajšieho súdu č. k. 13P/31/2020-72 pobytovou formou na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov, pričom z odôvodnenia vyplýva, že dôvody boli na strane rodičov maloletej, ktorí jej neodkázali poskytnúť riadnu starostlivosť a riadne zázemie. Súd má za to, že výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel, nakoľko aj po uplynutí šiestich mesiacov, na ktoré bolo nariadené, nemali rodičia vytvorené dostatočné podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletú, na základe čoho súd uznesením č. k. 13P/19/2021-5 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú dočasne zveril do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Chrastince počnúc dňom 11. 03. 2021. Ani od vydania neodkladného opatrenia a počas prebiehajúceho konania nedošlo k takej úprave pomerov rodičov, aby títo mohli riadne vykonávať starostlivosť o maloletú. Otec maloletej naďalej vykonáva trest odňatia slobody, a teda je zrejmé, že osobnú starostlivosť o maloletú vykonávať nemôže. Pokiaľ ide o matku, táto v súčasnosti nemá vytvorené žiadne bytové podmienky, nakoľko v domácnosti svojej matky, kde sa zdržiavala predtým sa v súčasnosti už nezdržiava ani nebola zistená žiadna iná domácnosť, v ktorej matka žije a mohla by osobnú starostlivosť o maloletú vykonávať. Matka nemá zabezpečený žiaden zdroj príjmu, nakoľko podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni žiadny príjem nepoberá a sama žije neusporiadaným životom bez stabilného zázemia, nakoľko zo správy opatrovníka z prešetrenia pomerov vyplynulo, že ani najbližší príbuzní matky nevedia, kde sa presne zdržiava. Taktiež súd poukazuje na to, že matka nespolupracovala ani so súdom, osobne sa nedostavila na dva termíny pojednávania, ktoré súd v predmetnej veci nariadil, ani svoju neúčast' nijako neospravedlnila. Taktiež zo správy opatrovníka z prešetrenia pomerov, ako aj zo správy Centra pre deti a rodiny Chrastince vyplynulo, že matka o maloletú ani o jej súrodencov nejaví žiaden záujem. Preto má súd za to, že na strane matky nie sú splnené podmienky na to, aby mohla riadnu starostlivosť o maloletú zabezpečovať. Náhradná starostlivosť je v prípade maloletých riešením ultima ratio, avšak rozhodnutiu súdu už predchádzalo výchovné opatrenie, ktoré zjavne nespĺnilo svoj účel, nakoľko rodičia svoje podmienky nezlepšili a od jeho nariadenia uplynula doba už dostatočná doba viac ako jedného roka.

10. Zákon o rodine v ustanovení § 44 ods. 3 rozlišuje tri formy náhradnej starostlivosti a to náhradnú osobnú starostlivosť, pestúnsku starostlivosť a ústavnú starostlivosť, pričom v súlade s ustanovením § 54 ods. 1 Zákona o rodine, má náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť prednosť pred ústavou starostlivosťou. Preto súd primárne skúmal, či maloletú nemožno zveriť do niektorej z vyššie uvedených foriem náhradnej starostlivosti. V tomto smere prichádzali do úvahy najbližší príbuzní maloletej, a to jej stará matka Y. I., ktorá prejavila záujem vykonávať starostlivosť o maloletú, avšak z následnej správy opatrovníka z prešetrenia pomerov vyplynulo, že zdravotný stav, nakoľko je obmedzená v pohyblivosti a sama potrebuje starostlivosť inej osoby, jej neumožňuje plnohodnotne vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú. Súd taktiež starú matku maloletej predvolal na súdne pojednávanie a vyzval ju, aby predložila lekársku správu, ktorá by potvrdzovala, že jej zdravotný stav umožňuje starostlivosť o maloleté dieťa, na čo nereagovala. Za tohto stavu by zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky nebolo v jej najlepšom záujme. Do úvahy taktiež neprichádza brat matky Y. I., ktorý opatrovníkovi uviedol, že sám opatruje starú matku maloletej, svojho brata a aj svoje dve vlastné deti a z tohto dôvodu by starostlivosť o ďalšiu osobu už nezvládol. Taktiež súd konštatuje, že v priebehu konania sa nepodarilo nájsť ani vhodnú osobu, ktorá by mohla vykonávať pestúnsku starostlivosť o maloletú.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol v súlade s ustanovením § 54 ods. 2 Zákona o rodine a nariadil nad maloletou ústavnú starostlivosť, nakoľko jej výchova je vážne ohrozená, keďže ani jeden z rodičov ju nedokáže v súčasnosti zabezpečiť, maloletú nie je možné zveriť do náhradnej osobnej alebo pestúnskej starostlivosti a ani skôr uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine nevedlo k úprave pomerov rodičov. Súd určil, že ústavnú starostlivosť nad maloletou bude vykonávať

Súkromno liečebno-výchovné sanatórium Senec, miesto výkonu Centrum pre deti a rodiny Chrastince, kde sa maloletá už v súčasnosti na základe neodkladného opatrenia nachádza.

12. Súd zároveň v súlade s ustanovením § 81 ods. 2 Zákona o rodine, uložil rodičom maloletej, aby poskytovali maloletej výživné na účet zariadenia, do ktorého bola umiestnená. Pokiaľ ide o rozsah vyživovacej povinnosti, súd poukazuje na to, že otec maloletej vykonáva trest odňatia slobody, kde sú jeho zárobkové možnosti značne obmedzené, pričom matka podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni nemá v súčasnosti žiaden príjem. Taktiež súd poukazuje na to, že obaja rodičia majú dve ďalšie vyživovacie povinnosti k maloletým deťom O. a I. C.. Za takto zistené skutkového stavu je v možnostiach rodičov prispievať na výživu maloletej len tzv. minimálnym zákonným výživným podľa ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine a to v rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa, čo za obdobie do 01. 07. 2021 predstavovalo sumu 29,42 Eur mesačne a za obdobie od 01. 07. 2021 sumu 29,87 Eur mesačne. Súd určil počiatok vyživovacej povinnosti ku dňu vykonateľnosti neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletá dočasne zverená do starostlivosti Súkromno liečebno-výchovného sanatória Senec, teda ku dňu 11. 03. 2021, keďže toto zariadenie už od uvedeného dátumu fakticky zabezpečovalo starostlivosť o maloletú. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie publikované pod č. R 4/1987, podľa ktorého sa počiatok vyživovacej povinnosti spravidla stanovuje od právoplatnosti rozsudku o zverení dieťaťa do výchovy iného občana ako rodiča, pričom k skoršiemu dátumu sa dá počiatok vyživovacej povinnosti upraviť v prípade, ak iný občan ako rodič prevzal dieťa do starostlivosti na základe predbežného (dnes neodkladného) opatrenia nariadeného súdom.

13. Za obdobie od 11. 03. 2021 do dňa rozhodnutia súdu vzniklo rodičom na maloletú zročné výživné, a to alikvotná časť za mesiac marec 2021 (od 11. do 31.) v sume 19,93 Eur, za mesiace apríl až jún 2021 v sume 3-krát po 29,42 Eur a za mesiace júl až september 2021 (za ktorý je už výživné splatné) v sume 3-krát po 29,87 Eur, spolu 197,80 Eur. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by rodičia na výživu maloletej za uvedené obdobie akokoľvek prispeli, a preto ich súd zaviazal zaplatiť celú sumu zročného výživného. Vzhľadom na výšku tejto sumy, ktorá niekoľkonásobne prevyšuje bežné mesačné výživné a vyššie skonštatované obmedzené majetkové pomery rodičov, povolil súd obidvom rodičom zročné výživné splácať v mesačných splátkach po 10 Eur počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti výroku o určení bežného výživného pod hrozbou straty výhody splátok, čím splatia svoj dlh na výživnom za približne jeden a pol roka, čo súd považoval za primeranú dobu.

14. Súd zároveň výrokom IV. tohto rozsudku zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu č. k. 13P/19/2021-5 v súlade s ustanovením § 363 CMP, nakoľko týmto rozsudkom súd upravil starostlivosť o maloletú vo veci samej, a tak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené neodkladné opatrenie ako dočasné rozhodnutie o starostlivosti o maloletú.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP podľa ktorého v mimosporových konaniach nemá žiaden z účastníkov nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Veľký Krtíš písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.